

Õiguskantsler

Hr Märt Rask
esimees
Riigikohus
info@riigikohus.ee

Teie 19.02.2013 nr 1-11-1-95-13
Õiguskantsler 11.03.2013 nr 9-2/130337/1301201

**Arvamus Riigikohtule
Kriminaalmenetluse seadustiku § 385 p 26 põhiseaduspärasus**

Austatud Riigikohtu esimees

Pöördusite minu poole arvamuse saamiseks kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 385 p 26 põhiseaduspärasuse kohta (kriminaalasi nr 3-1-1-5-13). Nimelt tekkis Riigikohtu kriminaalkolleegiumil kahtlus, et KrMS § 385 punktis 26 sisalduv piirang ei vasta põhiseadusele osas, milles see ei võimalda esitada määruskaebust maakohtu täitmiskohtuniku poolt KrMS § 428 lg 2 alusel tehtud määruse peale, millega pööratakse üldkasuliku tööga asendatud vangistus karistusseadustiku (KarS) § 69 lg 6 alusel täitmisele. Juhindudes KrMS § 356 punktist 3, andis Riigikohtu kriminaalkolleegium 18.02.2013 määrusega kohtuasja nr 3-1-1-5-13 lahendada Riigikohtu üldkogule.

Analüüsinud nimetatud küsimust, leian, et:

KrMS § 385 p 26 on osas, milles see välistab määruskaebuse esitamise KrMS § 428 alusel tehtud määruse peale, millega tühistatakse üldkasuliku töö kohaldamine ja pööratakse täitmisele süüdimõistetule kohtuotsusega mõistetud vangistus, vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 15 lg 1 ls 1 ja PS § 24 lõikega 5 nende koosmõjus.

Märgin, et olen varasemalt andnud Riigikohtule arvamuse samas küsimuses põhiseaduslikkuse järelevalve asjas nr 3-4-1-1-13.¹ Kõnealusel Riigikohtule antud arvamusel põhjendasin pikemalt, kuidas jõudsin eelviidatud seisukohale.

Saatsite mulle teadmiseks põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 05.03.2013 määruse kohtuasjas nr 3-4-1-1-13, millega selles põhiseaduslikkuse järelevalve asjas peatati menetlus kuni kohtulahendi tegemiseni Riigikohtu üldkogu menetluses olevas kriminaalasjas nr 3-1-1-5-13.

¹ Õiguskantsleri 30.01.2013 kiri nr [9-2/130144/1300472](#).

Kuna nii kohtuasja nr 3-4-1-1-13 kui ka kohtuasja nr 3-1-1-5-13 õiguslik põhiküsimus on sama, siis ei pea ma vajalikuks taasesitada oma 30.01.2013 kirjas toodud põhjendusi.

Kohtu poolt algatatava konkreetse normikontrolli lubatavuse eelduseks on kontrollimiseks esitatud sätte asjassepuutuvuse määramine (põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduse § 14 lg 2 ls 1). KrMS § 385 p 26 põhiseaduspärasusest sõltub, milline otsustus tuleb Riigikohtul kriminaalasjas nr 3-1-1-5-13 kaitsja kaebuse lahendamiseks teha. Kui KrMS § 385 p 26 on osas, milles see ei võimalda esitada määruskaebust maakohu täitmiskohtuniku poolt KrMS § 428 lg 2 alusel tehtud määruse peale, millega pööratakse üldkasuliku tööga asendatud vangistus KarS § 69 lg 6 alusel täitmisele, põhiseadusega kooskõlas, tuleb analüüsida, kas ringkonnakohus toimis maakohu määruse peale esitatud määruskaebust läbivaatamata jättes õigesti. Kui aga KrMS § 385 p 26 on selles osas põhiseadusvastane, tuleb ringkonnakohtu määrus tühistada ja saata asi ringkonnakohtule uueks arutamiseks. Kuna KrMS § 385 p 26 põhiseaduspärasusest sõltub, millise lahendi saab Riigikohus kriminaalasjas nr 3-1-1-5-13 teha, siis on vaidlustatud säte asjassepuutuv.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Nele Parrest
õiguskantsleri asetäitja-nõunik
õiguskantsleri ülesannetes